

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/118/2024
Identifikačné číslo spisu: 2322202678
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2322202678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľky: P. T., narodená XX. X. XXXX, bytom M. X. Č.. XXX, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou LWL s. r. o., so sídlom Šafárikova 431/4, Galanta, IČO: 54 846 382, v mene ktorej ako advokát a konateľ koná JUDr. Vladimír Vágó, proti odporcom: 1/ P. X., rodená C., bytom na neznámom mieste, 2/ Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345 a 3/ Správca lesného pozemku, o potvrdenie vydržania vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10Vyd/2/2022, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 23. apríla 2024 sp. zn. 24Co/88/2023, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I. Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 31. júla 2023, č. k. 10Vyd/2/2022-71 zamietol návrh navrhovateľky na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Galanta, katastrálnym odborom, okres L., obec M. X., katastrálne územie M. X., a to parcely registra „C“, parcelné číslo XXXX - druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 403 m², parcelné číslo XXXX - druh pozemku - záhrada o výmere 83 m², parcelné číslo XXXX - druh pozemku záhrada o výmere 135 m², parcelné číslo XXXX, rodinný dom s. č. XXX na pozemku parc. č. XXXX na podiel pod B.2 v 18/144-inách (ďalej ako „nehnutelnosť“) po jej otcovi, nebohom Y. T., zomrelom XX. Y. XXXX, matke, nebohej W. T.S., rod. X., zomrelej XX. A. XXXX a bratovi, nebohom Y. T., zomrelom XX. U. XXXX (ďalej ako „právni predchodcovia“).

2. Súd prvej inštancie, aplikujúc § 359e ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový

poriadok (ďalej ako „CMP“) a § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „OZ“), návrh na začatie konania zamietol z dôvodu, že tvrdenie navrhovateľky, že právnym titulom vydržania bola kúpa z roku 1956, nebolo postačujúce na to, aby súd vydržanie potvrdil.

3. Prvoinštančný súd konštatoval, že z potvrdenia vystaveného Odborom pre výstavbu rady ONV v Galante zo dňa 14. septembra 1957, na ktoré navrhovateľka poukázala, nevyplývalo, že by podiel spoluvlastníčky P. Š., rod. C., prešiel do držby právnych predchodcov navrhovateľky, ale jasne z neho vyplynulo, že nehnuteľnosti zapísané na vl. č. XXX, k. ú. M. X. parc. č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, dom, dvor a záhrada a role, ktorých vlastníkami sú P. Š., rod. C. a E. C. v 36/144-in, ktorí bývajú v P.X., neboli ako maďarský majetok konfiškované, príp. majiteľom držba týchto nehnuteľností iným spôsobom nebola odňatá. Podľa súdu prvej inštancie si právni predchodcovia navrhovateľky na základe uvedeného potvrdenia museli byť vedomí, že nie sú vlastníkami nehnuteľností zapísaných v PK vložkách č. vl. XXX k. ú. M. X. parc. č. XXXX, v podiele (18/144-in) patriacich P. Š., rod. C.. Navrhovateľka nepreukázala existenciu titulu, na základe ktorého by ona nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti a mohla byť dobromyseľná v tom, že jej nehnuteľnosť patrí, a nebol splnený ani druhý predpoklad vydržania, a to nepretržitosť vydržacej doby (10 rokov), nakoľko k uzatvoreniu kúpnej zmluvy právnymi predchodcami navrhovateľky, na ktorú navrhovateľka poukázala v návrhu, došlo dňa 9. októbra 1956 a potvrdenie odborom pre výstavbu rady ONV v Galante bolo vystavené dňa 14. septembra 1957. Súd zároveň podotkol, že nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v spoluvlastníckom podiele 18/144 po P. Š., rod. C. navrhovateľkou nevyplýval ani z predložených Osvedčení o dedičstve sp. zn. 12D/180/2004, Dnot 115/2004 zo dňa 13. januára 2005, sp. zn. 25D 152/2011, Dnot 19/2012 zo dňa 24. februára 2012, sp. zn. 12D/420/2004, Dnot 28/2005 zo dňa 14. septembra 2006, sp. zn. 8D 153/2011, Dnot 1/2012 zo dňa 24. februára 2012 a sp. zn. 8D/9/2022, Dnot 42/2022 zo dňa 4. októbra 2022. Keďže nebolo osvedčené splnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f CMP, súd návrh navrhovateľky v súlade s § 359e ods. 2 zamietol.

II.

Konanie pred odvolacím súdom

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľky uznesením z 23. apríla 2024, č. k. 24Co/88/2023 - 91 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, v celom rozsahu sa stotožnil s jeho právnym záverom ako i odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto odkázal na odôvodnenie písomného vyhotovenia uznesenia prvoinštančného súdu.

6. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľky doplnil, že dobrá viera poctivého držiteľa musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že presvedčenie držiteľa veci o tom, že mu vec vlastnícky patrí. Opodstatnenými okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva, ktorý svedčí o poctivosti nadobudnutia práva ako titulu chopenia sa držby. Takáto osoba bude spravidla konať v skutkovom omyle, výnimočne môže ísť aj o omyl právny. Preto judikatúra žiada, aby držiteľ bol objektívne v dobrej viere, že tu takýto titul je, aj keď v skutočnosti takýto titul neexistuje. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne, a nielen zo subjektívneho hľadiska a vždy je potrebné zobrať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať počas celej vydržacej doby dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Oprávnená držba tak spočíva v objektívne ospravedliteľnom dôvode. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa právnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v ods. 22. odôvodnenia

svojho uznesenia správne uzavrel, že navrhovateľka nemohla byť v dobre viere, že jej spoluvlastnícky podiel vo výške 18/144-ín na nehnuteľnostiach vedený vo vlastníctve P. Š., rod. C., ku ktorým sa domáhala vydržania, aj patrí. „Z obsahu spisu ako aj vykonaného dokazovania bolo nepochybné, že hoci k uzavretiu kúpnej zmluvy z 8. októbra 1956 skutočne došlo, predmetom tejto zmluvy nebol aj spoluvlastnícky podiel P. Š., rod. C., ako tvrdí navrhovateľka.“ Táto skutočnosť vyplynula jednak z PK vložky č. XXX k. ú. M. X., kde sú ako vlastníci zapísaní právni predchodcovia navrhovateľky Y. T. v 45/144-nách a jeho manželka W. rod. X. takisto v 45/144-nách, pričom titul nadobudnutia je uvedená kúpa 20. júla 1961, č. d. 1777 (č. l. 7), širší zápis bol v kópii PK vl. č. 125 na č. l. 5 - 6, kde bolo uvedené, že zápis bol vykonaný dňa 20. júla 1961, čd. 1777, na podklade kúpnej zmluvy z 8. októbra 1956, kde predávajúcimi boli: B. Š. rod. C., Š. C., T. C.É., Q. T., rod. C. a E. C.. Vlastníčka spoluvlastníckeho podielu vo výške 18/144 P. Š., rod. C., medzi nimi nebola uvedená. Zápis v PK vl. č. XXX korešponduje s uznesením Okresného súdu v Galante čd. 1777/61, ktorým na podklade kúpnej zmluvy z 8. októbra 1956 (č. l. 18), ktorým vložené vlastnícke právo manželom Y. a W. T. každému v 54/144-inách, pričom z uznesenia vyplynulo aj to, že „súd žiadosť ohľadne 18/144-ín P. Š., rod. C. zamietol, lebo táto pozemnoknižná vlastnícka zmluva (nasledoval ťažko čitateľný text „nepo..pís“), z čoho sa bolo možné síce len domnievať, že zmluvu nepodpísala, avšak s istotou vyvodit', že v časti vkladu vlastníckeho práva k jej spoluvlastníckemu podielu bola žiadosť o vklad vlastníckeho práva zamietnutá. Všetky tieto listiny predložila súdu navrhovateľka, teda mala vedomosť o tom, že spoluvlastnícky podiel po P. Š., rod. C. predmetom uvedenej kúpnej zmluvy nikdy nebol.“ Preto nemohla byť v dobre viere, že jej patrí predmetný spoluvlastnícky podiel a bolo irelevantné, či sa originál kúpnej zmluvy zachoval alebo nie, keď navrhovateľka disponovala listinami, ktoré preukazovali opak jej tvrdení o tom, že nepretržite užíva predmetné nehnuteľnosti v dobre viere, že jej patria. Tieto skutočnosti podporne preukázalo aj potvrdenia ONV v Galante (č. l. 19), na ktoré správne poukázal súd prvej inštancie v ods. 22. odôvodnenia, pričom uvedená listina bola opätovne predložená v konaní samotnou navrhovateľkou.

7. Súd prvej inštancie teda správne uzavrel, že navrhovateľka neosvedčila splnenie predpokladov vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na začatie konania o potvrdení vydržania, odvolací súd ako vecne správne potvrdil.

8. V súvislosti s poukazom navrhovateľky na notársku zápisnicu sp. zn. N 86/2022 (pozn. č. l. 21 - 22) odvolací súd uviedol, že k danému zaujal stanovisko už v ods. 13. uznesenia z 22. marca 2023 č. k. 24Co/135/2022-48. Doplnil, že z odvolania navrhovateľky je zrejmé, že navrhovateľka si zamieta „osvedčenie podmienok na podanie návrhu na konanie o potvrdení vydržania“ - čo bolo obsahom predmetnej notárskej zápisnice a „osvedčenie podmienok vydržania vlastníckeho práva“. Preto odvolací súd doplnil, že zbytočnou a právne nevýznamnou notárskou zápisnicou sp. zn. N 86/2022 bola osvedčená len tá skutočnosť, že navrhovateľka splnila podmienky na podanie návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania podľa § 359a CMP, a nie že splnila podmienky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorými sú dobromyseľnosť držiteľa, oprávnená držba po dobu 10 rokov a uplynutie vydržacej doby.

III.

Dovolanie navrhovateľky

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

10. Podľa dovolateľky odvolací súd odôvodnil výrok svojho rozhodnutia zmätočne a pri posúdení dobrej viery sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Poukázala na ods. 14. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom konštatoval, že „dovolaťka nemohla byť v dobrej viere, že jej patria podiely, ktoré boli predmetom návrhu, pričom bolo právne irelevantné, či sa originál kúpnej zmluvy zachoval alebo nie, pričom je právne irelevantné, či sa originál kúpnej zmluvy zachoval alebo nie, keďže ona disponuje listinami, ktoré preukazujú opak jej tvrdení. Odvolací súd žiadnym spôsobom nepodložil toto svoje tvrdenie, všetky listiny, ktoré boli doložené k návrhu a dokladajú jej dobrú vieru

poctivého držiteľa, žiadnym spôsobom nepreukazujú opak konkrétnych okolností, z ktorých možno usúdiť, že jej presvedčenie držiteľa veci o tom, že jej vec patrí.“

11. Podľa dovolateľky „odvolací súd zmätočne poukazuje a dáva hlavný dôraz na tú skutočnosť, že podľa predložených listín dovolateľka predmetné podiely nenadobudla“ (čo ona ani nikdy netvrdila). Tieto listiny len podporujú jej tvrdenie o konkrétnych okolnostiach, ktoré svedčia o poctivom nadobudnutí veci, aj keď sa právny titul nedochoval.

12. Dovolaťka tiež namietla, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej argumentáciou v odvolaní, kde poukázala na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/287/2006, 5Cdo/210/2019 a na nálezy Ústavného súdu SR zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 a z 24. novembra 2022, sp. zn. III. ÚS 468/2022.

Odvolací súd oprel svoj právny názor na reštriktívny prístup k otázke vydržania, ktoré judikoval aj dovolací súd niekedy od roku 2010 viacerými rozhodnutiami (napr. 4Cdo/283/2009 - R 73/2015, 4Cdo/36/2012 - R 74/2015, 5Cdo/49/2010). Právny názor odvolacieho súdu vychádzal z presvedčenia, že v prípade ústnej kúpnej zmluvy na nadobudnutie vlastníckeho práva, resp. ak sa nedochovala, je právnym omylom, ktorý nemožno ospravedlniť, vylučuje dobromyseľnosť držiteľa, neumožňuje nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Dovolaťka zdôraznila, že dovolací súd k tejto otázke vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia svojím rozsudkom z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024 zaujal rozdielny právny názor keď uviedol, že pri vydržaní nejde o to, či je držiteľ dobromyseľný s ohľadom na právny poriadok ako taký, ale či ho môžeme považovať za nedobromyseľného vo vzťahu k vlastníkovi, ktorý má stratiť svoje vlastníctvo, teda či na jeho správaní k vlastníkovi je niečo odsúdeniahodné, čo spôsobuje, že spoločnosť nechce poskytnúť ochranu jeho dlhodobej a vlastníkom nerušenej držby. Veľký senát oproti názoru odvolacieho súdu podľa dovolateľky správne konštatoval, že nedostatok právneho titulu (napr. ústna kúpna zmluva nehnuteľnosti, resp. jej nedoloženie) preto pre účely vydržania nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, keď tak, môže byť (iba) jedným z dôkazov preukazujúcich oprávnenosť držby, resp. dobromyseľnosť držiteľa.

13. Z uvedených dôvodov dovolateľka navrhla zrušiť uznesenia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vrátiť vec na nové konanie a rozhodnutie.

14. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný 2/ (účastník 2/), ktorý uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne, preto navrhol dovolanie zamietnuť.

IV.

Dovolacie konanie

15. Najvyšší súd SR (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

16. Konanie o potvrdení vydržania je od 1.mája 2021 upravené Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej aj „CMP“). Keďže osobitné ustanovenia § 76 a § 77 všeobecnej časti CMP sa netýkajú konania o potvrdení vydržania a ani ustanovenia § 359a až § 359k druhej časti CMP neobsahujú osobitné ustanovenia o dovolaní, pre konanie o vydržaní platí vzájomný vzťah medzi CMP a CSP, upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa vzťahujú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

18. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

19. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

20. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

21. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

22. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho

súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. V dovolaní dovolateľka namietla nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, resp. aj vadu zmätočnosti, dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP však výslovne neuplatnila.

24. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie.

25. Právne posúdenie sa považuje za nesprávne, ak súd posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

26. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť, príp. aj dôvodnosť dovolania. Dovolateľ je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

27. Dovolateľka právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP na vyriešení ktorej založil rozhodnutie napadnuté dovolaním nevymedzila jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý by umožnil posúdiť prípustnosť, príp. aj dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu. V snahe porozumieť dovolateľke mal dovolací súd za to, že dovolateľka odklon od ustálenej praxe dovolacieho súdu vidí v riešení otázky „či neoprávnenosť držby, resp. nedobromyseľnosť držiteľa môže pre účely vydržania zapríčiniť iba nedostatok predloženia listiny - kúpnej zmluvy“ a súčasne poukázala na rozsudok veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/I/2024, podľa dovolateľky správne konštatoval, že nedostatok právneho titulu (napr. ústna kúpna zmluva nehnuteľnosti, resp. jej nedoloženie) preto pre účely vydržania nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, keď tak, môže byť (iba) jedným z dôkazov preukazujúcich oprávnenosť držby, resp. dobromyseľnosť držiteľa.

28. V danom prípade však rozhodnutie odvolacieho súdu od posudzovania samotnej otázky dobromyseľnosti navrhovateľky pri držbe predmetných nehnuteľností nezáviselo.

29. Navrhovateľka v dovolaní namietala odklon od vyššie označených rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vydaných v sporových konaniach o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, resp. o určenie, že nehnuteľnosť patrila do dedičstva. Konanie o potvrdení vydržania, upravené Civilným mimosporovým poriadkom až počnúc dňom 01.05.2021, však nemožno stotožňovať so sporovým konaním o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti vydržaním podľa Civilného sporového konania, a preto naň bez ďalšieho nemožno aplikovať ani v sporových konaniach vydané rozhodnutia dovolacieho súdu.

Podľa § 359d ods. 1 CMP konanie o potvrdení vydržania sa začína len na návrh.

Podľa § 359 ods. 2 CMP návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem

všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočnosti podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

Podľa § 359e CMP ak sa návrh na začatie konania o potvrdení vydržania neodmietne podľa § 8 ods. 1, súd preskúma, či navrhovateľ osvedčil, že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Súd môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo môže vyzvať navrhovateľa, aby označil ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním (ods. 1).

Podľa § 359e ods. 2 CMP súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania uznesením zamietne, ak zistí, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f ods. 1.

Podľa § 359f ods. 1 CMP ak navrhovateľ osvedčil, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, súd vydá vyzývacie uznesenie.

30. Konanie o potvrdení vydržania v zmysle § 359a CMP je konanie s procesným postupom odlišným od sporového konania vo veci určenia vlastníckeho práva, kde má súd (a aj strany sporu) k dispozícii väčší priestor a procesné prostriedky potrebné na zisťovanie skutkového stavu veci.

31. Účelom konania o potvrdení vydržania podľa § 359a až § 359k CMP je predovšetkým zosúladiť skutočný stav so stavom právnym najmä v prípadoch, kedy nedošlo k riadnemu zápisu vlastníckeho práva, resp. nesprávneho zápisu vlastníka, pričom sú splnené všetky zákonné predpoklady pre vydržanie vlastníckeho práva (spôsobilý predmet držby, dobromyseľnosť a zákonom stanovená vydržacia doba).

32. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 68/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01. mája 2021 zmenil a doplnil Civilný mimosporový poriadok práve o ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania, je uvedené konanie pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. V konaní o potvrdení vydržania súd v zásade nenariaďuje pojednávanie, nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, ale skúma osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom.

33. Napriek skutočnosti, že konanie o potvrdení vydržania je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku, ide o civilné konanie, ktoré je možné začať len na návrh a začatie konania ex offo sa nepripúšťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku konanie o potvrdení vlastníctva pozostáva z dvoch fáz.; konanie je pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. Súd v prvej fáze, prednostne, skúma osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom, t. j. či navrhovateľ osvedčil, že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Navrhovateľ je povinný osvedčiť (preukázať relevantnými, zväčša listinnými dôkazmi) skutočnosti, z ktorých vyplýva, že splnil zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, a teda že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Predpokladá sa jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Je povinnosťou navrhovateľa hodnoverne osvedčiť ním tvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním.

Základným účelom a cieľom právnej úpravy je zabezpečiť rýchle a efektívne posúdenie splnenia hmotnoprávnych podmienok vydržania navrhovateľa súdom na základe skutočností uvedených v návrhu na začatie konania a na základe najmä listinných dôkazov preukazujúcich navrhovateľom tvrdené skutočnosti. Toto „predprípravné“ štádium má za cieľ vylúčiť z konania neodôvodnené a neopodstatnené návrhy na začatie konania o potvrdení vydržania, pri ktorých je jednoznačne zrejmé, že k vydržaniu nedošlo, a súčasne nezaťažovať ostatných účastníkov konania (ich účasť v tomto štádiu konania nie je potrebná a preto sa nevyžaduje).

34. Prvá fáza konania o potvrdení vydržania končí buď rozhodnutím o zamietnutí vydržania, ak súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia, alebo vydaním vyzývacieho uznesenia podľa § 359f CMP, ktoré však súd vydá iba v prípade, ak navrhovateľ splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním osvedčil, t. j. ak vo fáze skúmania návrhu na začatie konania a dôkazných prostriedkov pripojených navrhovateľom za účelom osvedčenia relevantných skutočností dospeje k záveru, že osvedčované skutočnosti sa, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako pravdepodobné.

35. Súd prvej inštancie svoje zamietavé rozhodnutie založil na tom, že „tvrdenie navrhovateľky, že právnym titulom vydržania bola kúpa z roku 1956, nebolo postačujúce na to, aby súd vydržanie potvrdil. Konštatoval, že (ani) z potvrdenia vystaveného Odborom pre výstavbu rady ONV v Galante zo dňa 14. septembra 1957, nevyplývalo, že by podiel spoluvlastníčky P. Š., rod. C., prešiel do držby právnych predchodcov navrhovateľky, ale jasne z neho vyplývalo, (iba to) že nehnuteľnosti zapísané na vl. č. XXX, k. ú. M. X. parc. č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, dom, dvor a záhrada a role, ktorých vlastníckymi sú P. Š., rod. C. a E. C. v 36/144-in, ktorí bývajú v P., neboli ako maďarský majetok konfiškované, príp. majiteľom držba týchto nehnuteľností iným spôsobom nebola odňatá. Podľa súdu prvej inštancie si právni predchodcovia navrhovateľky na základe uvedeného potvrdenia museli byť vedomí, že nie sú vlastníckymi nehnuteľností zapísaných v PK vložkách č. vl. XXX k. ú. M. X. parc. č. XXXX, v podiele (18/144-in) patriacich P. Š., rod. C.. Navrhovateľka nepreukázala existenciu titulu, na základe ktorého by ona nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti a mohla byť dobromyseľná v tom, že jej nehnuteľnosť patrí.

36. Odvolací súd konštatoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením s poukazom na ust. § 387 ods.1 a 2 CSP, keď na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že „navrhovateľka nemohla byť v dobre viere, že jej spoluvlastnícky podiel vo výške 18/144-in na nehnuteľnostiach vedený vo vlastníctve P. Š., rod. C., ku ktorým sa domáhala vydržania, aj patrí. Z obsahu spisu ako aj vykonaného dokazovania je nepochybné, že hoci k uzavretiu kúpnej zmluvy zo dňa 08.10.1956 skutočne došlo, predmetom tejto zmluvy nebol aj spoluvlastnícky podiel P. Š., rod. C., ako tvrdí navrhovateľka. Táto skutočnosť vyplýva jednak z PK vložky č. XXX k. ú. M. X., kde sú ako vlastníci zapísaní právni predchodcovia navrhovateľky Y. T.Ö. v 45/144-nách a jeho manželka W., rod. X. takisto v 45/144-nách, pričom titul nadobudnutia je uvedená kúpa 20.07.1961, č. d. 1777 (č. l. 7), širší zápis je uvedený v kópii PK vl. č. XXX na č. l. 5 - 6, kde je uvedené, že zápis bol vykonaný dňa 20.07.1961, čd. 1777, na podklade kúpnej zmluvy zo dňa 08.10.1956, kde predávajúcimi boli: B. Š. rod. C.É., Š. C., T. C., Q. T., rod. C.Ü. a E. C.. Vlastníčka spoluvlastníckeho podielu vo výške 18/144 P. Š., rod. C. medzi nimi nebola uvedená. Zápis v PK vl. č. XXX korešponduje s uznesením Okresného súdu v Galante čd. 1777/61, ktorým na podklade kúpnej zmluvy zo dňa 08.10.1956 (č. l. 18), ktorým vložené vlastnícke právo manželom Y. a W. T. každému v 54/144-inách, pričom z uznesenia vyplýva aj to, že súd žiadosť ohľadne 18/144-in P. Š., rod. C. zamietla, lebo táto pozemnoknižná vlastníčka zmluvu ... (nasleduje ťažko čitateľný text „nepo..pís“), z čoho sa možno síce len domnievať, že zmluvu nepodpísala, avšak s istotou vyvodíť, že v časti vkladu vlastníckeho práva k jej spoluvlastníckemu podielu bola žiadosť o vklad vlastníckeho práva zamietnutá. Všetky tieto listiny predložila súdu navrhovateľka, teda mala vedomosť o tom, že spoluvlastnícky podiel po P. Š., rod. C. predmetom uvedenej kúpnej zmluvy nikdy nebol. Preto nemohla byť v dobre viere, že jej patrí predmetný spoluvlastnícky podiel a je irelevantné, či sa originál kúpnej zmluvy zachoval alebo nie, keď navrhovateľka disponuje listinami, ktoré preukazujú opak jej tvrdení o tom, že nepretržite užíva predmetné nehnuteľnosti v dobre viere, že jej patria. Tieto skutočnosti podporne preukazuje aj potvrdenia ONV v Galante (č. l. 19), na ktoré správne poukázal súd prvej inštancie v bode 22. odôvodnenia, pričom uvedená listina bola opätovne predložená v konaní samotnou navrhovateľkou. Súd prvej inštancie teda správne uzavrel, že navrhovateľka neosvedčila splnenie predpokladov vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na začatie konania o potvrdení vydržania, je vecne správne.

37. V danom prípade je z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (i súdu prvej inštancie) zrejmé, že dôvodom zamietnutia návrhu na potvrdenie vydržania bolo nesplnenie podmienky osvedčenia splnenia predpokladov vydržania, a to skutočnosti, že predmetnou kúpnu zmluvou z roku 1956 svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach na právnych predchodcov navrhovateľky previedla aj P. Š., rod. C.. Nedošlo teda k osvedčeniu právneho titulu, na základe ktorého by tento spoluvlastnícky podiel nadobudla priamo navrhovateľka, z čoho vyplýva existencia sporu v danej veci, kde voči sebe stoja dve hodnotovo rovnaké ústavou garantované vlastnícke práva navrhovateľky a P. Š. (účastníčky konania 1/, označenej ako odporkyňa 1/), ktorá je podľa listu vlastníctva podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností.

38. Rozhodnutie súdu prvej inštancie a potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo založené na závere, že navrhovateľka neosvedčila existenciu právneho titulu, od ktorého by ona, resp. jej právni predchodcovia mohli odvodzovať dobrú vieru, že im nehnuteľnosti patria v celosti; naopak z listín predložených samotnou navrhovateľkou mal preukázané, že nehnuteľnosti vlastnícky patriace P. Š., rod. C. neboli predmetom kúpnej zmluvy, od ktorej navrhovateľka odvodzovala tvrdenú dobrú vieru. Tento záver má dostatočný podklad v relevantných skutkových zisteniach a odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, posudzovaných ako jednotiaceho celku.

39. Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od posudzovania z obsahu dovolania vyabstrahovanej právnej otázky, „či neoprávnenosť držby, resp. nedobromyseľnosť držiteľa môže pre účely vydržania zapríčiniť iba nedostatok predloženia listiny - kúpnej zmluvy“. Rozhodujúcim dôvodom zamietnutia návrhu bolo neosvedčenie v návrhu tvrdenej kúpy spoluvlastníckeho podielu od P. Š. kúpnu zmluvou z 9.10.1956, teda samotného právneho titulu, od ktorého navrhovateľka odvodzovala svoju dobromyseľnosť a trvanie oprávnenej držby. Navrhovateľka disponuje listinami, ktoré preukazujú opak jej tvrdenia o tom, že nepretržite užíva predmetné nehnuteľnosti v dobrej viere, že jej patria - sama navrhovateľka totiž predložila do spisu (č. l. 18) uznesenie Okresného súdu v Galante čd. 1777/61 zo dňa 17. augusta 1961, ktorým bola žiadosť o vklad vlastníckeho práva aj ohľadne 18/144-ín P. Š., rod. C. zamietnutá, a preto navrhovateľka nemohla byť v dobrej viere, že jej predmetný spoluvlastnícky podiel patrí a je potom irelevantné, či sa originál kúpnej zmluvy zachoval alebo nie.

40. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia v dovolaní namietanej právnej otázky, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd dospel k záveru o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a preto dovolanie odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

41. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku II. tohto uznesenia v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.